

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 466/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Jakubom Malým, Advokátska kancelária DETVAI LUDIK MALÝ UDVAROS, Cukrová 14, Bratislava, vo veci príkazu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 4 Pv 259/16/1101-7 z 29. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2016 elektronicky doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená v listinnej podobe podaním doručeným 11. júla 2016, vo veci príkazu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „prokurátor okresnej prokuratúry“) č. k. 4 Pv 259/16/1101-7 z 29. apríla 2016 (ďalej aj „príkaz prokurátora“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 0 Tp 172/2016-15 z 29. apríla 2016 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku a zároveň bolo rozhodnuté, že väzba sťažovateľa sa podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahrádza a písomný sľub sťažovateľa sa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijíma. Následne prokurátor okresnej prokuratúry príkazom č. k. 4 Pv 259/16/1101-7 z 29. apríla 2016 podľa § 8 ods. 1 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov prikázal, aby bol sťažovateľ trvale premiestnený individuálnou eskortou do Ústavu na výkon väzby Prešov pri zachovaní dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku.

Sťažovateľ uvádza, že vo svojej trestnej veci si zvolil dvoch obhajcov pôsobiacich v Bratislave, ako aj že podľa § 17 ods. 1 Trestného poriadku vykonáva trestné konanie súd, v obvode ktorého bol trestný čin spáchaný. Vzhľadom na vzdialenosť Ústavu pre výkon väzby Prešov od Bratislavy poukazuje na finančnú a časovú náročnosť vykonávania úkonov obhajoby pri príprave obhajoby, ako aj návštev jeho rodinných príslušníkov. Zastáva názor, že *«s ohľadom na skutky, z ktorých som obvinený, hrozbu vysokého trestu odňatia slobody ako aj skutočnosť, že som stíhaný väzobne, je obzvlášť potrebné citlivo vyhodnocovať akýkoľvek zásah do mojich práv a hlavne, avšak nie výlučne, do práva mojej osoby na obhajobu.*

Je nesporné, že právo na obhajobu je Ústavou garantovaným právom.

Premiestnenie mojej osoby do ÚVV Prešov je v absolútnom rozpore so všetkými vyššie uvedenými zásadami a príkaz prokurátora na premiestnenie do obvodu, ktorý nemá žiaden súvis s konaním, nemá žiaden význam ani opodstatnenie.

Je nesporné, že výkon väzby mojej osoby je možný účelne dosiahnuť aj v inom ústave, ktorý sa nachádza od sídla mojich obhajcov a miesta bydliska mojich rodičov.

Vzhľadom na uvedené mám za to, že zo strany prokurátora sa jedná o šikanózný a nezdôvodnený postup, ktorý má za následok porušenie mojich Ústavou garantovaných práv a ktorý je v rozpore s Trestným poriadkom, nakoľko jednoznačne hrubým a zásadným spôsobom zasiahol, mimo iného, do môjho práva na obhajobu.

Podľa Trestného poriadku mám právo o.i. sa vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam, uvádzať a predkladať dôkazy, návrhy, komunikovať so svojim obhajcom, radiť sa s ním.

Tým, že sa nachádzam v mieste vzdialenom 420 km od Bratislavy, sídla mojich obhajcov, mi je odopreté riadne vykonávať a uplatňovať všetky moje práva, je mi sťažené dokonca až znemožnené sa vyjadrovať a oboznamovať s úkonmi, ktoré sú vykonávané v Bratislave, je mi odňatá možnosť riadne a podľa potreby komunikovať a radiť sa s mojimi obhajcami v danej veci.

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 325/07: „Zmyslom ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o výkone väzby totiž nie je poskytnúť garancie súvisiace s osobnou slobodou, ale skôr zabezpečiť nerušený výkon práva obvineného na obhajobu a kontakt väzobne stíhaného obvineného s príbuznými.“

Uvedený príkaz prokurátora zakladá jediný záver, a to, že cieľom prokurátora je separovať a izolovať moju osobu či už od mojich obhajcov, ale aj rodiny a znemožniť mi riadne uplatňovanie mojich práv. Takáto izolácia je o to závažnejšia, že moja rodina a obhajcovia predstavujú moje v podstate jediné spojenie s vonkajším svetom a obhajcovia sú nadovšetko dôležití pri uplatňovaní mojich práv.».

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti navrhuje, aby „Ústavný súd Slovenskej republiky, v zmysle Čl. 127 ods. 2... Ústavy Slovenskej republiky zrušil Príkaz prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. 4 Pv 259/16/1101-7 zo dňa 29.04.2016 a zároveň žiadať o primerané zadosťučinenie v zmysle Čl. 127 ods. 3... Ústavy Slovenskej republiky vo výške 3.000,- EUR, ktoré žiadam z dôvodu zvýšených nákladov spojených s mojou obhajobou a uplatňovaním mojich práv.“.

II.

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy ustanoví podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokuje na neverejnom zasadnutí a preskúma ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych a obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Po preskúmaní podania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že napriek jeho právnomu zastúpeniu sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, tak ako sú ustanovené v § 20 ods. 1 a 4 a § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde. Závažným obsahovým nedostatkom petitu sťažnosti brániacim jej meritórnemu preskúmaniu je totiž absencia označenia konkrétneho základného práva alebo slobody, ktoré malo byť postupom okresnej prokuratúry porušené. Sťažovateľ síce v úvode sťažnosti uvádza, že sťažnosť smeruje proti „porušeniu práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. Ústavy“, a vo svojej argumentácii cituje obsah čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), avšak v petite sťažnosti, ktorý má byť východiskom pre rozhodovanie ústavného súdu, opomína označenie konkrétneho základného práva, resp. slobody. Uvedené je pritom nevyhnutné na vymedzenie hraníc, v ktorých navrhovateľka žiada realizovať ústavný prieskum dodržiavania základných práv a slobôd

napadnutým príkazom. Žiada sa pripomenúť, že právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy sa výslovne vzťahuje len na posudzovanie namietaného porušenia konkrétneho základného práva alebo slobody, ktoré je sťažovateľ v zmysle § 20 ods. 1 a 4 a § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde (v sťažnosti a osobitne v jej petite) povinný nezameniteľne vymedziť. Z obsahu sťažnosti tak nie je možné identifikovať porušenie, ktorého z už uvedených práv sťažovateľ v skutočnosti namieta a ktoré z nich sťažovateľ použil len na účely predloženia sťažnostnej argumentácie.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát pri výkone advokácie povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05). Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa považoval už nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí za dostatočný dôvod na odmietnutie sťažnosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k napádanému príkazu prokurátora okresnej prokuratúry konštatuje zároveň neprípustnosť sťažnosti. Príkaz prokurátora bol totiž vydaný na základe § 8 ods. 1 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, nie však v trestnom konaní (podľa § 10 ods. 15 Trestného poriadku trestné konanie je konanie podľa Trestného poriadku, pozn.), preto mal sťažovateľ právo

iniciovať prieskum zákonnosti konania prokurátora okresnej prokuratúry aj na základe podnetu podľa § 31 ods. 1 až 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), prípadne na základe opakovaného podnetu podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre. Ústavou zakotvená subsidiárna právomoc ústavného súdu na poskytnutie ochrany pred porušením základných práv ústavnému súdu neumožňuje nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) iných štátnych orgánov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na vyslovenie porušenia konkrétneho základného práva alebo slobody zaručeného ústavou, resp. medzinárodnou zmluvou v danej veci, stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016